

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 229.

ОРГАН УКРАїнської СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULA NUMBER 229.

РІК VII.

Ч. 6.

СЕРЕДА 10 ЛЮТОГО 1915.

WINNIPEG, MAN

FEBRUARY 10 WEDNESDAY 1915.

№ 6.

VOL. VII.

Новинки.

Експлозія

В майні.

В місцевості Клермонт, Вест-Верджинія наступила в майні страшна експлозія. З 130 майнерів занятих під ту хвилю працюю, 16-ох згинуло відразу. Про причину експлозії нічого певного.

Домаганя англійських юній.

Генеральна Федерація англійських трейд-юній внесла до уряду резолюцію і домагаєся, аби англійський уряд перебрав на себе всі засоби збіжжя. Резолюція ганиць уряд, що він виповідаючи війну не подбає зменшити її страшні наслідки і звертає увагу правительства, що положене англійського народу є просто розпачливе. Резолюція просить аби уряд забрав всі кораблі, що приносять до Англії з живностю, і сам занявся її розсиланем просто до потребуючого населення за ціну, яку установлять оціночні суди, а яка має бути лише така, аби з неї покрити кошти закупки, привезення і розсилки.

Парляментарна фракція проти д-ра Лібкнехта.

Берлін (через Амстердам Лондон). — 3 лютого. Справа д-ра Кароля Лібкнехта, котрий дня 10-грудня голосував проти бюджету воєнного вуепереч ухвалі більшови соціалістичних послів була розбрана нині ввечером на засіданю соціал-демократичної парламентарної фракції. Принята в тій справі резолюція говорить між иньшим: „Соціалістична партія протестує проти зломаня партійної дисципліни через Кароля Лібкнехта, а також застерігаєся проти недовірливим відомостям, які він розповсюджує про внутрішні партійні відносини“.

Бурцев засланий.

ПЕТРОГРАД 3 лютого. Володимир Бурцев, звисний політичний агент, який здемаксував Аєва і двіста інших революційних шпівнів, зістав засуджений на заслани в Сибіро за те, що уладкував в Спол. Держ., Англії Франції революційні промови.

По вибуху війни повернувся Бурцев до Петрограда і зголосився добровільно до служби в армії в тій думці, що держава простить йому попередні провни (?). Однак його сейчас арештовано.

Бурцев звисний як російський „Шерлок Гольме“ в потайній службі; перед кількома роками відвідав він Спол. Держ. і там в своїх промовах пропагував „мирову“ революцію проти царя.

НІМЕЦЬКІ СОЦІАЛІСТИ ХОЧУТЬ МИРА.

Амстердам, 1 лютого. Данська часопись Трибуна подає вістку, що Екзекутивний Комітет німецької соціал-демократичної партії прийняв слідуючу резолюцію: „Комітет вважає за потрібне використати всяку нагоду, щоб цілий інтернаціональний соціалістичний союз, а спеціально соціалістичні партії воюючих держав розпочали сильну акцію в цілі заклоченя миру“.

Судьба заговорщиків на Франца Фердинанда.

Амстердам. — 3 лютого. Берлінські депеші доносять, що в в'язниці суду воєнного в Сараєві в Боснії виконано кару смерти на трох винуватків замордованя архикнязя Франца Фердинанда, австрійського наслідника трону і його жени. Засуджені, на яких виконано екекуцію називалися: В. Кубрілович, М. Йованович і Д. Ліп. Над двома иньшими, котрих засуджено на смерть, вироки смерті звиснено; в доповіді ласки будуть правдоподібно уласкавлені, а кара смерти буде їм замінна на доживотну в'язницю або 20 літ в'язниці. Ними є Й. Жілович і Н. Керович. Натомість властивий виконавець замаху Гаврію Принціп, студент з Боснії, зі владу неповнолітності засуджений на 20 літ в'язниці, місто кару смерти.

Розрухи в Італії.

У Флоренції вибухли серйозні розрухи народні, коли ціна збіжжя пішла дуже в гору. Для успокоєня народа треба було завязати поліції і війско. Воїх млянів стереже військова сторожа. Уряд приписує вину — очевидно — не богачам, що

хотять спекулювати на нещастю народа і користаючи з війни та елементарних нещастя в Італії вишрубують ціни на збіжжя, але приписує всю вину — агітаторам.

Не поважні є непокої в Італії вказує се, що всякі уряди скоро взяли ся до зарядженя клопототи. Як доносять телеграми з Міляно, великого міста в північній Італії, мійська рада того міста закупила в Італії і Америці тільки збіжжя для населеня міста, що не боїть ся, щоб ціна муки пішла в гору. Збіжжя буде змелене, а хліб печений в кооперативних млинах і пекарнях. Телеграми з Кальтаніссета на острові Сицилії доносять, що розрухи з причини піднесеня цін на збіжжя панують далше і що деякі фірми порішали продавати збіжжя і муку по давних цінах.

Німці посувають ся під Варшаву.

Взяли 4000 російських полонників до неволі

Берлін. — 3 лютого. Урядом оголошено ту, що Німці здобули село Гумін, на захід від Болимова і взяли 4.000 російських жовнірів до неволі. Армія генерала фон Макенсена виперла царські війська з позиції на захід від Болимова по тридневній борбі. Ідуци в напрямі Варшави, Німці боряться ся з російською армією на північний схід від Болимова і кілька миль на полудне від Ваури. Сильні російські атаки над Ваурою відперті.

На північ від Висли мали місце перепалка між козацтвом а відділами німецької піхоти, однак поважніших борб там не було.

БЕРЛІН (бездротна телеграма до Сейвіл, Л. Ай.) — Німецькі війська, які входять ся в російській Польщі зломали цілком наступачую силу російської армії. Коло полудневого бігу ріки Висли здобули Німці кілька російських становищ.

Крім того генерал Гінденбург приготував загальний првступ на російський фронт коло польської столиці Варшави і в найблизших днях значе він похід проти російських становищ перед Варшавою.

Оповідка головної німецької квартири звучить: В-північній часті російської Польщі прогнано Московаль з ріжних становищ; в середній часті російської Польщі посунули ся наші війська вперед, а в полуд-

невій часті австрійсько-угорська армія відновила напади на російські становища.

Вісти про успіхи Австрії.

Відень, 3 лютого. — Загальна ситуація не змінилася. Над рікою Пілцою в Польщі відбито російський атак на центр боевої лінії. В Карпатах йде далше борба на західнім фронті. Німецькі і австрійські війська тіпуть ся новодженем в борбах в середині боевої лінії.

Відень, 4 лютого. — Наші війська відбили всі атаки російських війск на схід від бескидського переходу в Карпатах і завдали ворогові тяжкі втрати. Борба на середині боевої лінії прибирає добрий для нас перебіг. Ми і наші союзники взяли вчора тисячу плінників і кілька машинових кибачів підчас наглого атак на ворожі гірські позиції.

В Польщі і Галичині нема зміни.

Варшаві, 3 лютого. — В Східній Прусії нема нічого нового.

В Польщі, на північ від ріки Висли і коло Ліпна наші війська відбили атаки російських козаків. На полудне від Висли наші атаки роблять значні поступи.

Не забудьте,

що в суботу 13-го лютого відбудеть ся вечерок в танцях на McKenzie і Pritchard, устроєний драм. круж. ім. В. Винниченка.

Вступ для муштин 25ц., для женщян вільний. Початок о год. 8-ій вечером.

Позір! Позір!

Робітники і Робітниці в Ріджайні!

Заходом місцевого відділу У.С.Д.П. відбудеть ся в неділю дня 14. лютого с.р. о год. 2. понолудни в Румунській Галі на Victoria Ave.

ВЕЛИКИЙ МІТІНГ,

на якому виступить багато бесідників. Обовязком кожного робітника прийти на сей мітінг. Комітет.

Позір! Позір!

Sam Morochowsky Plumber, Electrician and Repairer

Переніс ся з 117 McGregor на 450 Burrows Ave

Спішіть на поміч „Р. Н.“

Голоси виручателів „Робочого Народу“

Колкрік, Б. К.

(Збірка т. Звізівського \$7.00).

Дня 3 лютого с. р. відбулось тут весіля т. М. Косового з т. В. Михайлюк. При гарній забаві не забули наші товариші за наш орган „Роб. Нар.“

Тов. Л. Будрик розяснив теперішнє положене робітників, та взивав присутних щоб вступали в ряди соціал-демократії, бо лише соціал-демократична партія введе робітників з капіталістичної неволі. По промові т. Будрика зложили на довг „Роб. Нар.“ оті товариші по доларови: М. Будрик, С. Семкович, А. Бортняк і І. Овочушчук; по 50ц.: В. Войчук, Ф. Сібія, В. Коновалчук, і В. Теленко; по 25ц.: М. Лунак, С. Котик, В. Луйна і П. Салка.

Таких весіліщ щоб було багато то і довг „Роб. Нар.“ був би скоро сплачений.

Товариші робітники! При всякій нагоді, при всяких сходинах збирайте гроші на фонд „Р. Н.“, а тим самим зеуємо ся підлу потвору „Довг“ з грудей „Роб. Нар.“ і покажемо ворогам нашим, що сила робітників є найбільшою на світі, проти якої ніхто не устоїть.

Жертводавцям складаємо щиро подяку. М. Ц. організатор.

Вінніпер, Ман,

(Збірка \$ 10.35). Зложили слідуючі товариші: П. Клим \$2, І. Кульчицький \$1.10; по \$1.00: Дм. Качмар П. Крат, І. Мельник, М. Эрмішчук, Гр. Ткачук і Т. Хома; Гр. Міштал 75ц., А. Дацьківна 50ц.

Хотяй наш відділ у Вінніперу обовязав ся сплатити довг у банку за „Роб. Нар.“ в сумі \$50, то безробітє і инші причини унеможливили зібрати стільки грошей, як зобовязано ся. Однак ми віримо, що поможемо „Роб. Нар.“ не менше від других відділів.

Товариші! Ми вкачемо до Вас в цілій Канаді, поміжть вже раз скинути сей камінь з грудей „Роб. Нар.“, нехай згине ворог робітництва! Тож сміло до борби товариші!

П. Клим секр. відл.

Поодинокю на довг „Р. Н.“ прислали: Василь Малачук, з Лужан, Альта. 50ц., Грицько Фербер з Ферні, Б. К. \$1.00, Г. Преступа з Саскатуну, \$1.00. Тов. Д. Мойсєв прислав з Вегревіл, Альта. \$ 5, які зложили як передплату по доларови слідуючі товариші: Іван Поняк, Ів. Семенюк, Николай Кирилюк, Василь Кирилюк і Петро Тамчук.

прийшли... о ождані... Календар... 1915 рік... календар... родина... Календар... Родина... „Свободи“... до дому... K DO KATALBY... a 1915 рік... вийшов з дру... та висилаємо дар... a Knyharni... n St. Wpg., Ma... ПОЗІР! ЧИТАЙ... шла на 160 ст... юстрована (з об... нижка часть... разом... РЕНІВ ВЕЛИКО... ПЕЙСКОЇ ВІЙНИ... ний опис кож... Урядовий спис... ених і полонен... етню принадле... нижка дуже важ... цент... ади замовлене с... рдером або дап... марок не прий... есуйте: Klad Knyzok... kowski 422 E. 6 S... New York N... КУЮ Івана Семє... вав в Вінніперу, і... натчука І. з сел... Букovina. Хто... нав або они с... зголоситись на а... rge Bodnar Antelo... ПОШУКВІЮ... руганевичку і Па... ічничку з сел... ць повіт Городе... на). Хтоби о... онц самі, не... ть ся на адресу:... stafij Chowhan... Box 61... Fernie, B... „Робітник“,... овсячена інтереса... в Америці, вижд... нить. Річна предплат... „Robitnyk“, Detroit... Michigan Ave. 6... р! Позір!... n Morochowsky... er, Electrician... Repairer... erenіс ся... McGregor на... 150 Burrows Ave

ROBOTCHYJ NAROD (THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ одинок соціал-демократичний часопис для цілої Америки; одна одна дає те знання яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg Man

Брехня чи Правда?

Соціалісти вже від давна доводять, що те бовладе в суспільній господарстві основаній на приватній власності, яке є причиною нинішніх суспільних злиднів, може вже нині бути вповні заступлене колективістичним суспільним ладом, в якому всі засоби виробництва і комунікації будуть власністю народу.

Вороги соціалізму називають се неможливою мрією і зовсім недотечно толкують, що соціалістична господарка є неможливою.

За твердженнями соціалістів промовляли однак такі факти, як інтернаціональний устрій почти, перебрано на державну власність жеманів майже у всіх європейських державах, удержавнене сільного промислу в Австрії, дукрового промислу в Англії і пр. всі ці радикальні підприємства були кінцевими задля рятунку суспільності від лиха, нашоного системою основаною на приватній власності.

Нині одяк, немилосердний воєнний час заставляє капіталістичні правительства хватати ся навіть таких „нездійснимих“ способів рятунку перед грозячим лихом, про які они недавно й не сміли.

Ось кілька днів тому, німецьке правительство забрало приватним фірмам і торговельникам торгувати збіжжям і мукою, позаяк оно само забирає весь запас збіжжя і муки на власність і до розпоряджості уряду. Правительство приказало також мійським радам, щоби они занялись виробом запасу м'ясних консерв.

Прекрасно. Якже се так може бути? Казалиж недавно соціалістам, що така господарка неможлива... А вже сьогодні ним ту в Америці кричать, що наші злидні, голод, нужду нема ради і що наші домагання неможливі...

Англіська преса підхватила сю постанову німецького правительства і радить англійському правительству, щоби оно пішло слідом Німців.

І нічого дивного. Немоглима конечність все перемагає. Се, що зробило німецьке правительство, не було впливом його доброї, щирої волі. Оно зробило се під впливом крайньої конечности, про яку німецькі соціалісти від довшого часу в своїх часописах говорили. Німецьке правительство буде мусіло і дальше послухати соціалістів. Сво, цю сам, що буде тепер само розиредляти пожову, з продовженням війни, буде мусіло взяти контролю над рільництвом. Інакше рільничих продуктів не докупивби ся у величких земельних посідачів.

Англіські соціалісти пруть своє правительство також на сю дорогу і оно буде мусіло піти слідом Німців. І так на наших очах побачимо ті неможливі способи суспільного господарства.

Від сього, розуміть ся, еще далеко до соціалізму, однак се є могутий удар в основі капіталістичної системи.

Народ буде мати спромогу прагнути ся таким способом суспільної господарки і привчаїти ся до них, а се буде колючою помічю соціалістам в їх роботі. Про се висловлюють ся вже і несоціалісти.

І в нас в Америці невдовзі наші опікуни будуть мусіти погодити ся з тим, що соціалістична правда побідить капіталістичну брехню і народ сам візьме управу над усіми засобами виробу, над фабриками, копальнями, над залізницями, кораблями, телеграфами і пр. пр., та розиредить працю так, що не буде безробітних, а з тим, не буде й голодних.

3 думок соціаліста.

Капіталісти ніяк не можуть згодити ся до того, хто спричинив війну. Соціалісти одвогосно заявляють, що причиною війни є капіталізм.

Капіталістичне корито є одиноким дочасним бажанням побожного пролетаря. А небесну пасалисть по смерті він уявляє собі так, що буде вічно вилігуватись на соломі за блискучим трюном „Всевишнього“.

Християнська любов звесім не перешкаджає християнським мужам мордувати себе взаємно на війні. І вплив на людську вдачу є без практичної вартости і йому піддають ся хіба такі, що фізично не є способні до воєнного ремесла.

Два головні гріхи, що ними пролетар мало коли ображує господа є: 1. Обжирство, 2. Лїнївство. Уже минула рїздвяні свята; народив ся Месія

між бичками і ослами та привіс нам те саме, що і за минулих років — радість пролетарським ослатам в капіталістичній стайні і на ново номальовану, стару, спорохнавіду, церковну наліку.

Дивно є деколи справедливості капіталістичних судів! В Нью Джерси хлопець убив заяця і дістав чотири місяці в'язниці; нинішній знов хлопець застрілив товариша — його увільнено.

І в Канаді не був, але читав, що якийсь склав разом з Німеччиною, Злуч. Державою і стейт Нью Йорк, то допер-що за тїсно, бо капіталістам розвернув ся на цілім тїм величезнім просторі.

— П'ятьсот доларів на похорон собаки, — каже новинка в газеті. Се є нама-

цальний доказ гнаної, собачої моральности капіталістів.

На цілій триста-милевій боєвій лінії у Франції не знайшовби стільки французьких і англійських князів, скільки їх вештаєть ся лиш у одним з ньюйорських готелів.

Каже „Rochester Herald“: Дехто протестує проти впровадження „поганських дикунів“ до європейської війни начеб вони були в чому-гирлі від християнських дикунів. Свята війна в Туреччині мабуть не є гіршою від грїшної війни в Вельгії.

Поширають душу робітників від видуманого пекла по смерті, а побожний робітник з відчуження за се ратує поживці душі і тіла від дійсного пекла наемної неволі за життя. Такий диавольський інтерес називає ся „житєм з віра“.

Дамян Бориско.

Жовнірські аргументи.

На опущеному побоевищі лежать біля себе два ранені: якийсь Кальмук, оборонець царя Миколи і галицький пролетарський ослата в каляпалістичній стайні і на ново номальовану, стару, спорохнавіду, церковну наліку.

Дивно є деколи справедливості капіталістичних судів! В Нью Джерси хлопець убив заяця і дістав чотири місяці в'язниці; нинішній знов хлопець застрілив товариша — його увільнено.

І в Канаді не був, але читав, що якийсь склав разом з Німеччиною, Злуч. Державою і стейт Нью Йорк, то допер-що за тїсно, бо капіталістам розвернув ся на цілім тїм величезнім просторі.

— П'ятьсот доларів на похорон собаки, — каже новинка в газеті. Се є нама-

цальний доказ гнаної, собачої моральности капіталістів.

Якже сему зарадити? Та дуже просто: відібрати зваряди праці у неробів і віддати їх до розпоряджості працюючим. Зробити всіх господарями-підприємцями. Знищити залежність одних від других. Тоді счезне сите безробітство з одної сторони і переступає із нужди з другої сторони; сита розпуста у одних і голод за розпуста у других.

Безробітє і тоді буде. Лаше тоді буде оно добровільне, законне. Не будуть тоді працювати діти і старушки. Ніхто не буде працювати в сильну спеку. Кожний зможе покинати роботу на два-три місяці в році — щоби відпочати, розірвати ся, поподорожувати. Досить буде попрацювати кілька місяців, щоби стало на цілий рік. Досить буде праці молодих і здорових, щоби стало і для старших та слабих.

Так буде. А пока що, робітникам треба виснажити ся справи і організувати ся, щоби вивокати в „хазяїнів“ перше всею, короткий робочий день — тоді буде робота для більшої кількости людей; відтак, більшу платню. — тоді они зможуть зберегти себе на перші дні кризи, слабости і старости.

Не робота треба проврати, а домагати ся зварядів праці. Не права на роботу треба домагати ся, а права на житє.

М. Попович.

Право на житє.

(За М. Барановом.)

По моїй думці, лихо зовсім не в тім, що мільони жителів Канади і Спол. Держав не мають тепер роботи. Нема роботи — і прекрасно! Нехай звідують музеї, театри... А если в місті наїдодає, нехай на фарми їдуть, на прароду подивлять ся. А хто любить подорожувати може до Європи на пару місяців вибрати ся. Боїть ся морської слабости — нехай проїде ся по Америці. Кажуть, що в Флориді далеко приємніше зимою. А в стейтах Колорадо і Каліфорнії такі чудові види, що очий відірвати не можна. Эслиж хочете сильних вражін, так попробуйте пробути часок в Мексико. Можете остаточно звідати Панамаський Канал і подивити ся чи справді там все так то прекрасно, як наші газети розмальовують. Та мало що можна робити, коли нема що робити!

Ось гляньте лиш на наших шановних співпорожан, живучих на ославленій Пятій Евні або на Рїверсайд Драйв в Нью Йорку та по богатих частях інших міст Америки. Люди сі цілий рік ходять без роботи хочби тоб одну сльозу проронили. Ніколи не жалують ся на свою судьбу. Ніколи не устроюють протестаційних мітингів, не посилають петицій до правительства. І з червоними або чорними прапорами по-

улицях не похажують. Ні, не живють, про-сто розкошують. Дами цілими днями по склепах їздять а ночами танго танцюють. Кавалери в день спортом займають ся, а ночью помагають дамам танго танцювати. Находить холод, на полудне виїдають. Приходить літо, вибирають ся до Європи. Устроюють прогульки довкруги світа. їздять в Африку полювати носорогів. Вибирають ся до египту на офікеси подивити ся. В крайнім случаю, женять ся, виходять за муж або розводять ся. Женять ся, щоби потім розводити ся, а розводять ся, щоби потім могли знов женити ся. Одним словом, пречудно обходять ся без роботи. Навіть політику вважають злишнім клопотом. До політики они мають своїх консервативних, демократичних, ліберальних та республіканських „босів“. Дами знов, если котра з них лехкодушного характеру, то шлюблячи та розводами бавить ся. А если в неї фізіономія не надає ся до романтичних занять, то запасає ся в суфражетки і лає мужеський пол. І так всі мирять ся з своєю долею.

Так, що виходить, діло не в тім, що роботи потрібно. Нецать в сій замітній і печальній рівнобужности, що коли нема роботи, то в той сам час нема й що їсти. Працює чоловік п'ять-шість літ, прицює шість днів тяжнево, п'ядесять дві неділі річно, 12-15 годин денно. І оставить він на нару місяців роботу, а вже в нього не-

стане що їсти, в що одягнути ся або взути ся; не буде чим мешканя заплатити. Ось де нещастє!

Чомуж оно таке нещастє? Тому, що коли чоловік працює, йому так мало платять, що він ніяк не може зберечи цю небудь на сей случай, коли в нього не буде роботи, або коли він не в силі буде працювати, або коли йому захоче ся просто трохи відпочити від роботи. Заробкова платня така мала, що заледво стає на житє від одной виплати до слідуючої. Лише коротесенька перерва в роботі, а вже нема що їсти.

А чому підприємці так мало платять? Та просто тому, що можуть найти скільки потрібно робітників на сю саму платню. А чому можуть найти? Тому, що робітників не можуть ждати, а підприємці можуть. Тому, що без роботи всякий голодує, а підприємець не лише не потребує голодувати, но може навіть танго танцювати, в театре ходити або поїхати на прогульку до Європи. Тому, що робітник зовсім залежний від підприємця. А залежність ся є наступ-ком того, що підприємець має в своїх руках і землю, і дома, і машина і сирний матеріал для роботи, а робітник має лише дві руді. Що він може зробити з тми своїми руками? Він може піднімати їх в розкопці до холодного неба, може в безпомічній божевіллі вимахувати ними; він може кінець кінців бити ними по своїм голоднім череві... Ось і все.

Якже сему зарадити? Та дуже просто: відібрати зваряди праці у неробів і віддати їх до розпоряджості працюючим. Зробити всіх господарями-підприємцями. Знищити залежність одних від других. Тоді счезне сите безробітство з одної сторони і переступає із нужди з другої сторони; сита розпуста у одних і голод за розпуста у других.

Безробітє і тоді буде. Лаше тоді буде оно добровільне, законне. Не будуть тоді працювати діти і старушки. Ніхто не буде працювати в сильну спеку. Кожний зможе покинати роботу на два-три місяці в році — щоби відпочати, розірвати ся, поподорожувати. Досить буде попрацювати кілька місяців, щоби стало на цілий рік. Досить буде праці молодих і здорових, щоби стало і для старших та слабих.

Так буде. А пока що, робітникам треба виснажити ся справи і організувати ся, щоби вивокати в „хазяїнів“ перше всею, короткий робочий день — тоді буде робота для більшої кількости людей; відтак, більшу платню. — тоді они зможуть зберегти себе на перші дні кризи, слабости і старости.

Не робота треба проврати, а домагати ся зварядів праці. Не права на роботу треба домагати ся, а права на житє.

Ч. 6.

справедливості під собою варіає, що настали і що в нас навіть на правда. Коли от того будь з тих як тяжко настало, а ниншого не острим „так Бог да та викладати їм, під Бога, але від очей богів ми терпер таку нужду, жаль і слухати є багато свідомі, ниць між тми лк, наكونи не можуть на добру дорогу бо ті віруючі так, в того, що не виробати на іду, готелю і остатній лишают, а набрають гумору, час і у корті гарно Декотрі з них дуботі собі голови рипною війною, і то є випадків, шій їх паралі, полісмен і забирає нової хати. Се звбуває по кемпах, нах а не не ліпше фармах під сю по де ся на ру свідоміць між фермерів, нуть розсяновати звязь теперіш, хто є причиною с війни і що робити му тому положи Правда, є люди, хають і беруть с еерія. Та ось їх „батюшка“ до про се у неділю не казанє сазвати він троюдять одних, кажучи, що говорять, то хотє ся з нами фермер бою і т. и., не хотє в Бога і щоби в хати.

Остроумна

Відповідь.

Колишній хінський акбасадор в Вашингтоні Ву-Тін-Фан був раз запрошений на бал. Сидівна за столом поруч нього дама завела з ним оживлену розмову, розпитуючи його про Хіни, та тамошні звичаї і обичаї. Она, між іншим, дивувала ся, що в Хінах так часто представляють драконів (потвори схожі на ящірок).

— Чейже ви знаєте, що такого ества ніде нема, що се витвір фантазі — говорила дама. — Ви самі хіба колинебудь виділи дракона?

— Шановна пані, — відповів хінський дипломат — правда, що в Америці предствавляють, наприклад на вапих монетах, якусь там богилю свободу. Лип в дуже добре знаєте, що такого ества на світі нема. Ви самі, шановна пані, хіба ви колинебудь і денебудь виділи свободу?

Тайни

(Movie)

Найбільший бланк зі всіх тактографічних процесени, які перед випадки, ріжнокі, небували видерелет авіатора чльоном зьвірат, лише шнуром, пшують ся, і т. п. зивають серед пгентного глядаменьше цікаві: они не дієсні, а чні.

Однак малє сягає ся шгучні тографічних фот — часто бачиш, що прямо ума нбули они такі з

Візьмім на рожної катастрографована, позалгий ряд сцен дка — неможливі знимку? Не можнати, що в такєа катастрофа! нарочно устроїматі спримоу с

ти —
біл —
Украї-
нійшій
льшій.
лів зро-
гарма-
копиці
у ній
ли ми
али ко-
знаючи,
ака. Як
ся ви-
да і бре-
яє ти!
го”
Д. В.

овідь.
кий ам-
тоні Ву-
запроше-
а за сто-
ама заве-
розмову,
ро Хіні,
на і оби-
на, диву-
нах так
ть драко-
жі на я-
аєте, що
нема, що
— гово-
самі хіба
и драко-

ні, — від-
дипломат
и Амери-
ете, напри-
ветах, я-
свободи.
бре знаєте,
на святи
новна папі,
дь і дене-
рду?

ісі.
Алта,
Нар” —
ти снх лару
описа. —
ути до якої

уже просто:
бів і віддати
ам. Зробити
іх господар-
зависимість
сенте безро-
ста із нуж-
пуста у о-
них.
е тоді буде
удуть тоді
хто не буде
ждий зможе
сиді в році
я, поподоро-
вати кілька
рік. Досить
щоби стало
тникам тре-
наувати ся,
перше все-
оді буде ро-
дий; відтав,
можуть вбе-
віа, слабости
а домагає
на роботу
жите.
опович.

місцевості під сю пору, ко-
жлий нарікає, що тяжкі ча-
си настали і що нема зароб-
ити навіть на їду. Се
правда. Коли спитати ко-
трого будь з тих, чому то
так тяжко настало, то відпо-
вю вільшого не відповість
окрім „так Бог дав”. Зача-
ти викладати їм, що то не
від Бога, але від снх зем-
ських богів ми терпимо те-
пер таку нужду, то на-
жаль і слухати не хотять,
се богато свідоміших оди-
ниці між тими людьми, од-
нак они не можуть їх як слід
на добру дорогу справити,
бо ті віруючі так дуже в бо-
га, з того, що не мають де
заробити на їду, йдуть до
готелю і остатній цент там
лишають, а набравшись до-
сить гумору, часом мусять
і у корті гарно заплачати.
Деякі з них дуже з часта
бють собі голови над тепе-
решню війною, і дуже бо-
гато в випадків, що по до-
вільній їх нараді, приходять
полісмен і забирає їх до Іва-
нової хати. Се звичайно так
буває по кемпах і місточ-
ках але не ліпше оно є і на
фармах під сю пору. Звай-
де ся шару свідоміших оди-
ниці між фермерами і за-
чнуть розяснювати їм звідки
взялась теперішня нужда,
хто є причиною сеї кривавої
війни і що робити аби все-
му тому положити кінець.
Правда, є люди, що вислу-
хають і беруть собі те до
серця. Та ось їх спаситель
„батьошка” довідавшись
про се у неділю замість гар-
не казане сказати у церкві,
він троєдить одних на дру-
гих, кажучи, що ті, що так
говорять, то хотять ділити
ся з ними фермерами, худю-
бою і т. и., не хотять віри-
ти в Бога і щоби їх гонити
з хати.

З його проповіді набрали
деякі фермери такої мудо-
рости, що таки тої самої
неділі вийшовши з церкви
накинулися з чим могли на
чесних людей, за що були
карані гримив перед судом.
Того їм було за мало, тож
слідуючої неділі побили
добре двох других невин-
них людей, за що будуть
ще відповідати.
Чиж ми товариші робіт-
ники і фермери в сім столі-
ттю стремимо до варварства
і пиятики? Чиж не кори-
стнійше було би нам за ті
гроші, що видаємо денно
на пиятику і корті, купити
гарних поучаючих книжок
та часописий і знати як
другі народи живуть і ци-
вільзують ся? Чи хоч ра-
ваш „батьошка” на Шпипи-
нцях сказав би нам за те
вам треба ліпших шкіль де
могли би діти чогось
більше научитись? Або
спіснмуть він хоч раз, чо-
го фермерам так тяжко, що
гірше бідують не раз від на-
емного робітника? Ні! він
того Вам не каже. Він знає,
що колиб се сказав, то Ви
пізналиби що, за „спасате-
ля” ви отримували за сей
гріш. — Та зрозумійте вже
раз товариші робітники і
фермери, що не готелі і „ба-
тьошки” чорноризники нас
до ліпшого доведуть, але
лише книжки, і то поучаю-
чі книжки, і часописи. Го-
тель і „батьошки” то майже
весьо одно. І готель своєю
пнятикою тримає вас у тем-
ноті і ті чорні круки, „ба-
тьошки” те саме роблять
своїми бесідами та пропові-
дями.
Оставьте їх, розгляньте ся
а пізнаєте хто вам приятель,
чи ті два, що висше згадані
чи гарні книжки і часописи.
Тож до науки, до праці! Пе-
редплачуйте робітничі часо-
писи, а головчо нашу укр.
роб. часопис „Роб. Нар.”
котре тільки одна у Канаді
каже нашим робітникам і
фермерам, де кривда а де
правда.
Вал за соціалізм
Д. М.

Келгарі, Алта.
У нас відбуло ся 31 січня
с. р. гарне віче на яким бу-
ло около 200 осіб, наших
товаришів робітників. Про-
мовляв т. Корейчук про
несправедливий теперіш-
ній суспільний лад, про по-
требу організації для робіт-
ників, та про шкідливу ро-
боту народних обманників
і запродавців.
При кінца промови т. Ко-
рейчука вихопив ся лавок,
назвискон Радовский, про-
гнаний колись з польської
соц. партії в Америці, та
хотів звівчати повагу віча.
Та се не вдало ся сему хру-
неви, що брав ся колись при
виборах всіх келгарських У-
країнців за \$5.000 продати.
Панський наймит мусяв
змовчати, після відправи-
дані сему т. Корейчуком.
На мітінгу сколектовано
\$5. 40, з чого заплачено ла-
лю, а решту зужито на по-
трібні організаційні ціли.
На закінчене російські то-
варіші гарно заспівали од-
ну революційну пісню, кот-
ра загально дуже подобала
ся.
В. Тирон пред.
К. Драйзайтел секр.

Плезент гом, Ман.
До нас несподівано заго-
стив тов. Ткачук організа-
тор У. С. Д. П. Було се ма-
нувшої неділі, коли ми як
раз зібрали ся на мітінг в
шкільній справі. По скінчен-
ні наших справ, председа-
тель т. П. Чорній попросив
присутних щоби вислухали
промови нашого організо-
ра т. Ткачука. Присутні ра-
до згодили ся, не зважаю-
чи на се, що пора була вже
пізня. Т. Ткачук в своїй ко-
роткій але ядерній промові
представив присутним для-
чого і який спосіб соція-
лістична партія змагає до
виведення фермерів разом з
міськими робітниками з їх
вільного положення. Він
вяснив в який спосіб ви-

сисає послідні оски в фар-
мерів і як они організацією
можуть освободити ся від
своїх вискувачів.
Присутні порішали від-
новити відділ У.С.Д.П. я-
кий у нас завдяки киринії
розбив ся.
А. Вовчук.
Мішел, Б. К.
Хв. Ред. „Р. Н.” „Прошу
помістити снх кілька слів
для спомнятя деяких на-
ших рознічених людей в
сїй місцевості. Наої бідні
руські емігранти, дібравши
собі компанію з Мадарів і
Словаків використовують
кожду вільну хвилину на
те, щоби постояти прв „ба-
рі” та посмоктати смерля-
чого ляха з чарки. Майже
кождої неділі має ту полі-
цанку в нимп. Тягнуть
їх на поліційну стацію, тов-
чуть, карють грошево по
20, 25 доларів і більше, са-
джають до криміналу і все
не помагає. — Схаменіть
ся нещасні сліпці! Не о-
торкуйте себе самих, бо і так
вас бе ляха доли. Спаятай-
те ся. Гріш, який ви трати-
те на свою прокляту пияти-
ку, чи не лучше післати
вашим рідним в старім кра-
ю? Они там вмирають з го-
лоду, морозу і нужди бла-
жачуть о поміч, а ви прокля-
ті пете. Вчи ся читати тем-
няку і пізнавай зло, яке
робити; будь чоловіком
купи газету хосенну за сей
цент, що маєш марно стра-
тити і вчи ся як в святи
жити, та як дітам своїм, не
паяцьку „батьо”, а куєсь
хліба забезпечити.
Н. Адам.

Сократес, Саск.
Хв. Редакці! Просимо
помістити звістку про по-
чатку нами просвітну робо-
ту в названій місцевості.
Ми заснували читальню ім.
Ів. Франка. Перші збори
відбули ся при участі май-
же всіх присутних Україн-

ців і до читальні висало ся
21 осіб. До зряду вибрали:
І. Ризак голова, Д. Данила-
шан заст. голови, Н. Ро-
манчук прот. секр., Н. Ри-
зак вид. секр., Н. Клим бі-
бліотекар, О. Андріяш
касир, Д. Романчук і О.
Савчук контролора.
Новому товариству ба-
жаємо як найлучших успі-
хів.
Н. Ризак
секр.

Тверда віра.
Якось раз цар Никола II.
був на Криму, а вибираючи
ся в не далеку дорогу, по-
цікавив петербурского ми-
трополита Антонія, аби він
відправив „напутствений
молебен”.
По скінченю молитви за-
прошено митрополита і
старших поців на снідане
до царської палати. Розмо-
ва йшла на теми, спасаючі
душу, очевидно, і коли по-
дали шампанське вино, ми-
трополит доклавши ся з
царем — побажав йому:
„Желю вам імператор-
ському величеству і своїй
рідні щасливої дороги
і повороту!”
— „Відкаж себе цілком
божий волі!” — сказав цар.
„А чи. ваше величество
будуть ласкаві подорожувати
морем чи сушею?” — пи-
тав митрополит, який ви-
дно забув вже дещо при по-
божній розмові і добрім ви-
ні.
— „О, певно, що залізни-
цею” — каже цар. — „На
морю в таку пору року на-
ше житє булоби занадто в
руках божа хі!”
**Страшне
положенє.**
Николай II. первово хо-
див по кімнаті своєї пала-

ти. Його жена лежала в вло-
гах, а він ходив і думав:
„Чи знов ще одна дівчина?
Ну і вибрав папаша для ро-
зведеня романовского пле-
мени. — Нічого й кавати!
Дівка за дівкою! А тут на-
рід потребує наслідника!
Монархи-суєїда сьміють ся,
що сина нема! Великі кня-
зі ріжні змови роблять. Ца-
рця нещасна...!”
В тій хвалі увійшов цар-
ський акушер.
Цар кинув ся до нього.
„Ну, що?”
— „Поздоровляю ваше
величество з пятою доч-
кою!” — каже лікар.
А цар як не заплаче; „Ні!
Се не можливе, се невяно-
симе. Я мушу ковче когось
покликати на поміч!”
**Цар а — наука
рахунків.**
Цар Никола II. загалом
не відзначав ся любовю до
наукових занять а вже най-
більше не любив математи-
ки (рахунків).
Мимоходом кажучи, се
прикмета снльзна усім па-
нуючим особам, які лю-
бять тратити народні гроші
без рахунку і не допуска-
ють жадної контролі в сто-
рочи народа над своїми ді-
лами.
Цар Никола II. будучи
ще учеником, владав деко-
ли, що любить науку гео-
графії (про землю), по тро-
хи історію, а дуже гімна-
стичку (руханку). Але ра-
хунків, тої сухої науки, яка
раз дійшовши до того, що
два рави два є чотири, вже
ніколи не скаже, що два ра-
ви два є лова свичка, хоть-
би і сто деревичів сего хоті-
ли він ніяк не любив.
Не любив сеї науки царе-
вич, хоть його батьошка цар
Олександр III. не раз гово-
рав сннова: „Сину, рахун-
ки конечно потрібна наука!
Якби її не було, якби жан-
дарми могли числити буки,
які дають моїм вірним під-

ри) відповідні картини вистаючих берегів, ні менше, як на долоні звичайного чоловіка. Позаяк Гюльбер в наших днях вже нема а Уельсв „корм богів” еще не відкритий, — тому для одержана подібних фотографій приходить послугуватись звичайними вдутими зеркалами. Звичайна танцюристка звичайним способом танцює на найвчичайнійшій підлозі, а єї образ переносит ся зеркалами на руку мнимого Гюльбера.
Часто також показуєть ся в кінематографах і такий „трак”: чоловік опирає ся в стелю головою і ходить по ній при допомозі рук, зовсім немовби він був надутим міхуром. Для такої сцени приготавляє ся підлогу в сей спосіб, що надає ся єї вигляд стелі. Тоді по підлозі ходить акробат на руках, ногами вверх, з чого одержана картина, повернена наоборот, даєть нам вноше згадану сцену.
В подібний спосіб інсценізують ся „натура” для всякого рода неімовірних „зачарованих” картин: чайники, які самі нахилиють ся над горнятками і наливають чайо, ножи, які самі хліб крають і приготавляють сендвичі і т. п. Чайник причіпляєть за вушко незамітною ниткою може бути повертаний людською рукою після впадоби. Річю фотографа є фотографоване само крате людських рук, які з віддаєна поводять ним. Після тоїж рецепти фабрики і прочі чудеса, нехитрий секрет котрих не важко відкрити.
М. П.

Тайни кінематографа (Moving pictures).

Найбільший успіх серед широкої публики зі всіх так званих „номерів” кінематографічної програми мають звичайно ті сцени, які передають страшні, потрясаючі випадки, різного рода катастрофи, або рідкі, небувалі видовища. Зудар потягів, перелет авіатора через море, перевожене баліоном звірять причеплених до баліона лише инуром, предмети, що самі порушують ся, і т. п. — ось „номері”, які вивають серед публики фурор. Для інтелігентного глядача сї сцени якраз — найменше цікаві: він дуже добре знає, що они не дійсні, а більше або менше штучні.
Одначе мало кому звісно, як далеко сьгає ся штучність в приготавлях кінематографічних фотографій. З другої сторони, — часто бачиш в кінематографі такі сцени, що прямо ума не приложиш, як хитро добули они такі знамки.
Візьмю на примір сцену желізнодорожної катастрофи. Она без сумніву сфотографована, позаяк нарисувати такий довгий ряд сцен для кінематографічної стрижки — неможливо. Якже отже дістати таку стрижку? Не можеж фотограф задалегіть знати, що в такім то і такім місці стане ся катастрофа! Остає отже тільки одно: — нарочно устроїти розбите потягу, щоби мати спримогу фотографувати. Розуміє

се припущене оказує ся також неправдоподібним. Рідко деякі поважнійші катастрофи дають ся штучно представити. Як же се діє ся? Здивованку глядача нема границь.
Дієть ся оно дуже просто. Пригляньте ся маленькому потягови, діточій забавці, який діти тягнуть за ниточку по шинах, або порушє його накручена пружина. Ось такої величини і такого рода потяг з желізничним тором уживають для представлювана желізнодорожних катастроф. Такий то потяг тягнуть за ниточку по шинах положених на столі, поки „шарова машина” не докотить ся до кінца стола і впаде на землю, тягнучи за собою цілий ряд вагонів. Стіг є розуміє ся відповідно удекорований і приставлений до декорації, яка має зображати також відповідну картину з натури. Все се разом і є та „натура” з якої фотографована та страшна, потрясаюча ва катастрофа. На величезнім театральнім полотні забавочні вагони востають до величини дійсних вагонів, скорість їзди, в наслідок быстрого посування ся стяжки, стає похожою на скорість їзди дійсного потягу, — і взагалі ціла картина, пропорціонально побільшена, дає потрібний ефект.
Перелет Влеріо або Лессенса через канал Лманш, — перелет, котрий кінематограф показує перед вами з усіми найменшими деталями, — також сфабрикований на висше описаний лад. На ділі: вистарчить приготавити на папердекли (грубим папе-

ри) відповідні картини вистаючих берегів, ні менше, як на долоні звичайного чоловіка. Позаяк Гюльбер в наших днях вже нема а Уельсв „корм богів” еще не відкритий, — тому для одержана подібних фотографій приходить послугуватись звичайними вдутими зеркалами. Звичайна танцюристка звичайним способом танцює на найвчичайнійшій підлозі, а єї образ переносит ся зеркалами на руку мнимого Гюльбера.
Часто також показуєть ся в кінематографах і такий „трак”: чоловік опирає ся в стелю головою і ходить по ній при допомозі рук, зовсім немовби він був надутим міхуром. Для такої сцени приготавляє ся підлогу в сей спосіб, що надає ся єї вигляд стелі. Тоді по підлозі ходить акробат на руках, ногами вверх, з чого одержана картина, повернена наоборот, даєть нам вноше згадану сцену.
В подібний спосіб інсценізують ся „натура” для всякого рода неімовірних „зачарованих” картин: чайники, які самі нахилиють ся над горнятками і наливають чайо, ножи, які самі хліб крають і приготавляють сендвичі і т. п. Чайник причіпляєть за вушко незамітною ниткою може бути повертаний людською рукою після впадоби. Річю фотографа є фотографоване само крате людських рук, які з віддаєна поводять ним. Після тоїж рецепти фабрики і прочі чудеса, нехитрий секрет котрих не важко відкрити.
М. П.

ри) відповідні картини вистаючих берегів, ні менше, як на долоні звичайного чоловіка. Позаяк Гюльбер в наших днях вже нема а Уельсв „корм богів” еще не відкритий, — тому для одержана подібних фотографій приходить послугуватись звичайними вдутими зеркалами. Звичайна танцюристка звичайним способом танцює на найвчичайнійшій підлозі, а єї образ переносит ся зеркалами на руку мнимого Гюльбера.
Часто також показуєть ся в кінематографах і такий „трак”: чоловік опирає ся в стелю головою і ходить по ній при допомозі рук, зовсім немовби він був надутим міхуром. Для такої сцени приготавляє ся підлогу в сей спосіб, що надає ся єї вигляд стелі. Тоді по підлозі ходить акробат на руках, ногами вверх, з чого одержана картина, повернена наоборот, даєть нам вноше згадану сцену.
В подібний спосіб інсценізують ся „натура” для всякого рода неімовірних „зачарованих” картин: чайники, які самі нахилиють ся над горнятками і наливають чайо, ножи, які самі хліб крають і приготавляють сендвичі і т. п. Чайник причіпляєть за вушко незамітною ниткою може бути повертаний людською рукою після впадоби. Річю фотографа є фотографоване само крате людських рук, які з віддаєна поводять ним. Після тоїж рецепти фабрики і прочі чудеса, нехитрий секрет котрих не важко відкрити.
М. П.

ри) відповідні картини вистаючих берегів, ні менше, як на долоні звичайного чоловіка. Позаяк Гюльбер в наших днях вже нема а Уельсв „корм богів” еще не відкритий, — тому для одержана подібних фотографій приходить послугуватись звичайними вдутими зеркалами. Звичайна танцюристка звичайним способом танцює на найвчичайнійшій підлозі, а єї образ переносит ся зеркалами на руку мнимого Гюльбера.
Часто також показуєть ся в кінематографах і такий „трак”: чоловік опирає ся в стелю головою і ходить по ній при допомозі рук, зовсім немовби він був надутим міхуром. Для такої сцени приготавляє ся підлогу в сей спосіб, що надає ся єї вигляд стелі. Тоді по підлозі ходить акробат на руках, ногами вверх, з чого одержана картина, повернена наоборот, даєть нам вноше згадану сцену.
В подібний спосіб інсценізують ся „натура” для всякого рода неімовірних „зачарованих” картин: чайники, які самі нахилиють ся над горнятками і наливають чайо, ножи, які самі хліб крають і приготавляють сендвичі і т. п. Чайник причіпляєть за вушко незамітною ниткою може бути повертаний людською рукою після впадоби. Річю фотографа є фотографоване само крате людських рук, які з віддаєна поводять ним. Після тоїж рецепти фабрики і прочі чудеса, нехитрий секрет котрих не важко відкрити.
М. П.

ри) відповідні картини вистаючих берегів, ні менше, як на долоні звичайного чоловіка. Позаяк Гюльбер в наших днях вже нема а Уельсв „корм богів” еще не відкритий, — тому для одержана подібних фотографій приходить послугуватись звичайними вдутими зеркалами. Звичайна танцюристка звичайним способом танцює на найвчичайнійшій підлозі, а єї образ переносит ся зеркалами на руку мнимого Гюльбера.
Часто також показуєть ся в кінематографах і такий „трак”: чоловік опирає ся в стелю головою і ходить по ній при допомозі рук, зовсім немовби він був надутим міхуром. Для такої сцени приготавляє ся підлогу в сей спосіб, що надає ся єї вигляд стелі. Тоді по підлозі ходить акробат на руках, ногами вверх, з чого одержана картина, повернена наоборот, даєть нам вноше згадану сцену.
В подібний спосіб інсценізують ся „натура” для всякого рода неімовірних „зачарованих” картин: чайники, які самі нахилиють ся над горнятками і наливають чайо, ножи, які самі хліб крають і приготавляють сендвичі і т. п. Чайник причіпляєть за вушко незамітною ниткою може бути повертаний людською рукою після впадоби. Річю фотографа є фотографоване само крате людських рук, які з віддаєна поводять ним. Після тоїж рецепти фабрики і прочі чудеса, нехитрий секрет котрих не важко відкрити.
М. П.

данам? Але голови царевича рахунки так не брались. Сядуть бувало без гумору, зашмаривши ся над книжкою і слухає учителя, а його не чує.

Рав його довго мучили наукою про дробі. Царятко страх не любило тих дробів: йомуж самодержавці будучому треба застановити ся над там, як все в купі держати і науку збирати, а не як дробити. Хоть професор математики вже виїшов, царевича що злий настрої не шокнув. Увійшов професор географії і почав питати свого ученика: „Прощу вашого величества сказати мені, як можна відріжнити правий беріг ріки від лівого?“

Царевич мав відповідати, що аби знати котрий лівий беріг ріки, а котрий правий, треба звернути ся лицем в той бік, куди ріка плине і беріг по правій руді так стоячого чоловіка звемо правим берегом, а беріг по лівій руді чоловіка, що дивить ся в напрямі бігу ріки, називаємо лівим берегом ріки. Але царевичови рахунки глибоко сиділи в голові і він місто дати ту просту відповідь, сказав:

„Щобя довідати ся, котрий беріг правий, а котрий лівий, треба правий беріг помножити через лівий.“

Що таке республіка.

Питав раз учитель історії молодого Николи П.: Що се таке після гадки вашого величества республіка?“ Будучий самодержавець відповів: „Папаша (батько) казав, що Республіка — се анархія.“

Як важив ся будучий цар.

Хвалив ся раз Никола, що хоть він низького росту, але мимо сего важить багато. На се йому каже оден великий князь:

„Не штука важити багато, як має ся на собі тяжке убрание і чобота.“ А будучий цар поспішив ся віспростованем:

„Даруйте, але я не так дуже був вбраний, як я важив ся, а зодивив був зі себе блювку і держав її на руді.“

Справозданє У.С.Д.П. в Канаді за рік 1914.

Українська Соціал-демократична Партія числить в собі з кінцем 1914 року 28 існуючих відділів, в чого припадає на провінції:

Число відділів	число членів
Квебек 2	80
Онтаріо 8	232
Манітоба 3	112
Саск. 1	26
Альберта 9	242
Бріт. Кол. 5	127
Вільних членів	2
Разом 28 відд. і	821 ч.

ПРИХОДИ:

Готівка з року 1913	\$ 30.94
З партійних стемпалів	319.90
З чартерів	20.00
На „Роб. Нар.“	9.25
Вкладки вільних членів	5.25

Г. Кудрявський за ор. ф.	1.00
На печатку	6.00
За членські книжки і шпш.	5.13
Візок з мітінгів в Вінніпегу	6.45
Всього разом	\$421.92

РОЗХОДИ:

Куплено стемпалів від Д. Е. К.	\$ 89.00
Вислано на чартери	21.50
На „Роб. Нар.“	191.00
Тов. Стефаніському	20.00
За ор. працю т. І. Гвида за 1913	25.00
За ор. працю т. А. Дмитрашина за І. пол-вінні 1914	10.00
Телеграми в справі „Роб. Нар.“	2.75
Звернено на кореспонденцію т. І. Гвида	4.00
За печатку для Екс. Ком.	1.75
На подорож т. Корейчуковим на захід	13.50
Кореспонденція і почта	11.56
За баксу поштовою	2.00
Повістало в касі	20.86
Разом	412.92

СТАН ВІДДІЛІВ.

Відділи	Набуто стемп.	Число членів.
	\$	ф
Мотреал, Кве.	31	54
Лашіне Лакс,	7	26
Кобалт, Онт.	25	52
Отава,	20	30
Торонто,	27	46
Веланд,	18.50	15
Вест Торонто,	2.00	12
Савт Сге, Маріе,	14	26
Гіменс,	35	51
Вінніпег, Ман.	34.90	83
Елмвуд,	5	16
Іст Седжирк,	6	13
Ріджайна, Саск.	10	26
Медесін Гег, Алта.	—	12
Ледбрідж,	13.25	42
Гардвил,	6	32
Коллорет,	1.75	16
Кенмор,	9	27
Велю,	12.50	46
Колмен,	10	26
Келгарі,	3	18
Шипинці,	5	23
Венкувер, В. К.	5	42
(не належить тепер до У.С.Д.П.)		
Корбін,	1	12
Трейл,	5	17
Нью Мішел,	6	24
Ферні,	6	32
Блю Бонетс, Кве.	1	—
(розв'язаний)		
	319.90	819
Вільних членів		2
Всіх		821

Майно Укр. Соц. Дем. Парт. Найдорожшим майном Партії є: орган У.С.Д.П. в Канаді „Робочий Народ“.

ІНВЕНТАР:

Велика преса	\$900.00
Мала „	200.00
Машина до писання	80.00
Мотор	50.00
Черенки бляхи і ин.	459.00
Шафа на черенки	42.00
Бюрка, крісла і ин.	15.00
4 машинки до скл. тайп.	4.00
Книжки	51.00
Майно в стемплях	335.00
Вартість маєтку парт. вивозить	\$2136.00
Довгу має партія на „Роб. Нар.“	845.00
Виплачений маєток	\$1291.00

Дорогі Товариші!

З справозданя бачите рух і життя нашої партії. Не великий сей рух був, всеж таки наша партія старалась розширити свою роботу по цілій Канаді, та піднести рух як між робітниками міжськими так і між фермерами. Після сил нашої партії, вислано на організацію т. І. Ткачука, пізніше т. Корейчука, а перед кількома тижнями т. Дмитрашина. Окрім товаришів організаторів, маємо щирях робітників партійних по деяких відділах, які своєю працею у відділі підтримують загальний рух нашої партії і орган „Роб. Нар.“

Товариші з заходу іа сходу своєю працею багато поміogli „Роб. Нар.“ збараючи добровільні датки на „Р. Н.“ Окружний Організаційний Ком. на заході своєю щирою працею, багато причинив ся до піднесеня нашої партії, що перед залянованем сего комітету бувивав і звиває товаришів і відділи на сході, щоб якнайскорше вибрали, Окружний Організаційний Ком. для успішної праці і більшого піднесеня нашої партії. Коли не можливим є скликати конвенцію, то можна зарядити референдум писемно, треба поставити кандидатур і вибрати чим скорте закладений комітет.

Треба розділити працю проміж товаришів так, щоб она була зроблена якнай-

лініше і була улекінепа для тих що працюють. Головною задачею нашої партії є, освободити з довгів „Р.Н.“ і збільшити його обем на більше карток і збільшити число предплатників до 10.000. Колиб дійшло число предплатників до 5.000, то „Роб. Нар.“ коштував би річно не більше одного долляра і виходив би не на 4, а на 8 сторінках. Другою колючою справою для нашої партії є організатори. Наша партія мусить мати в кожній провінції Канади бодяк по одному плачеюму організаторови, який нічого більше не мав би до роботи, як лише відбувати мітінги і час від часу переїжджати через кожний відділ.

З організаторів які працюють з повсьвяти, є користь в той час, коли они працюють. Однак коли задля обставин або тому щоб не здо-

кнути з голоду покинуть свою орг. працю, тоді і рух у партії перестає. Щоб рух партійний дальше ріє і важіє був сьвіжий, новий і більше єднав робітництво в ряди соціал-демократії, євчинимо лише з отриманем платних організаторів, яких задачею буде працювати для добра партії і для власного інтересу який обезпечить їм життя. Памятаймо що капіталісти платять своїм робітникам щоб поборювати соціалізм. Соціалісти мусять тримати ваглюдно платити своїх робітників, щоб боролось проти капіталізму. Подаючи наше справозданє, ми вірамо, що наша партія розвинєсь краще і слідуюче справозданє повинно говорити про тисячі або десятки тисяч нових борців за правду і соціалізм.

М. Еремійчук за Екс. Ком. У.С.Д.П.

Можете зазнати розкоші ДОБРОЮ КАВОЮ

у власнім домі майже так, як в найліпших готелях і реставраційних коли домішаєте до Вашої кави

FRANCK-A ЦУКОРІЮ ЗНАВУ

З КАВОЮ ДОМШКОЮ

Ми тепер достарчаємо з нашої американської фабрики так, як достарчалисьмо через ціле століте в наших 18 европейських фабрик.

FRANCKA ЦУКОРІЯ ЗРОБИТЬ ВАШУ КАВУ ЗДОРОВОЮ І СМАЧНОЮ.

Спробуйте раз, а ніколи не будете уживати кави без тої доправи.

Питайте Вашого гроєєрника о правду цукорію з фабрики Franck-a в квадратових пачках. Кожда пачка є заосмотрена нашою охоронною маркою „кавовий млинок.“

HEINRICH FRANCK SOEHNE & CO.
Американська філія фірми
LUDWIGSBURG, Німеччина.
Flushing, New York.

Всі робітники цінять його дуже дорого!

Перший раз в Канаді виїшов для робітників **Календар „НОВИЙ СЬВІТ“.**

Всі робітники купують календар з великом запалом, бо він має велику вартість для працюючого люду.

Зміст Календара Нового Сьвіта:

Календарюм, молитви, (кайзер Вільгельм і цар Микола просять в бога о побіду в війні). — Д.Б. Рибігніча збруя. — Ів. Гвида: Рай і пекло в Америці. — Віана — Д. Бориско: Що коштує війна. — Д. Бориско: Соціалізм а війна. Чого хочемо, — М. Баран: Нова мораль — Д. Бориско: женщина за соціалізму — В. П. Ляфвен: Чорт і піп (дуже смішне). Яків Макуляк: Наслідник Христа — О. Почтар: Вечер в Станіславові, прєсьвята М. Січаньському на волі. — З канадійської господарки. — Оголошеня робітничих газет і книжок. Вєі українські робітники, відділи і товариства повинні сейчас замовити собі календар „Новий Сьвіт“; покуп великий, не стане а опісля будете жалувати.

ціна 20ц.

Паміть і гроші шліть на адресу:

„NOWYJ SWIT“
Box 1051 Montreal, Que.

Книжкарі, відділи, товариства і відпрасуджчі дієвають сячачь опус.

Вже прийшли давно-ождані Красві Календарі на 1915 рік.

агальний календар..... 85с
Хлібороб..... 40с
Прєсьвята родина..... 30с
Маріянський..... 30с

Канадійські Календарі

Українська Родина..... 50с
Кашенковий з нотесом 10с.
Календар „Свободи“ 60с
Спрітєського дому..... 50с

kalendarze polskie

Uniwersalny, Tom I..... 70с
„ II..... 70с
Związkowy..... 40с
Humorystyczny..... 30с
„Bieza Bozego“..... 30с
Kalendarz Ludowy socjalistyczny..... 35с

ДОДАТОК ДО КАТАЛОГА на 1915 рік

лише що виїшов з друку. На жаданє висилаємо даром

Ruska Knyharnia
850 Main St. Wpg. Mгп.

ВІЙНА! ПОЗИР! ЧИТАЙТЕ!

Вже виїшла на 160 сторін друку ілюстрована (з образками) книжка часть I і II разом,

З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ЄВРОПЕЙСКОЇ ВІЙНИ!

Докладний опис кожного поїугу. Урядовий опис убитих, ранених і полонених в місцевостях принадлежости. Книжка дуже важна. Ціна 50 цент.

З Канади замовленє слати money ордером або паперові гроші, марок не праймаєсь. Адеєуйте:

Skład Knzyok
B. Kulikowski 422 E.6 Str.
New York N. Y.

Русько-німецький шпиталь
Dr. G. Kalichman-a

Спеціалне ліченє хоріб вернеричних (сифіліс, трипер і др.) хірургічних, внутрішних, жіночих, очних і ушних

Найновіше і найвєшійше

ліченє сифілісу „800“ проф. Ерліха. Ліченє полового бєзєдїя, ліченє сьмєртничєго. Лікарства висламо по кольоніях на надісланєм вадатку.

OFFICE & HOSPITAL
453 Selkirk Ave. Winnipeg.
Phone: St. John 1772.

Провідник

Тут подаємо адреси відділів, котрі вже стартували.

Адреси других відділів подаємо тоді, коли они нашіх приляжуть.

М. Еремійчук
Секретар У.С.Д.П.
Box 3653 Winnipeg, Man.

— Головний організатор
У.С.Д.П. Канади.
J. hn Hnyda Box 1051
Montreal, Que.

Адреса Окружного Організаційного Комітету на заході є.

COLEMAN, ALTA.
Paul Baraniuk Box 158
секретар

Адреси секр. відділів

MONTREAL, QUE.
Tow. im M. Sichynskoho
Sem Tataryn 1715 Ontario St. E.

LACHINE LOCKS, QUE.
G. Drobej Box 222.

COBALT, ONT.
Iwan Heshka Box 596

OTTAWA, ONT.
Тов. „Нові Життя“ 682 Rochester
Йосип Коханчук секретар

TORONTO, ONT.
D'Shevchuk 89 Ague St.

WELLAND, ONT.
Yakin Pomeyukh Box 251.

WEST TORONTO, ONT.
Dmytro Lozyski Box 281

SAULT STE. MARIE, ONT.
D. Szarabura Box 176

WINNIPEG, MAN.
P. Klym Box 3658

ELMWOOD, MAN.
Stefan Choronzjy Box 143 Louise Bridge

EAST SELKIRK, MAN.
Mike Mytzak

REGINA, SASK.
John Fedorowich, 2105 Shaw St.

LETHBRIDGE, ALTA.
G. Wyrostyk 738-12th St. A. N.

CANMORE, ALTA.
M. Warren Box 167

BELLEVUE, ALTA.
Відділ У.С.Д.П.
„Wilna Dumka“ P. Bohonosuk Box 4

COLEMAN, ALTA.
Society „Nadia“ Box 158 S. Danby

CALGARY, ALTA.
Karl Dreiseitel
127-6th St. A. S. E. Riverside.

VANCOUVER, B. C.
Tow. „Boroba“ Box 482 G. Berg

CORBIN, B.C.
Kost Lemkowicz Box 267

TRAIL, B. C.
Tow. „Promin“ Box 56

NEW MICHEL, B. C.
Anton Kostashuk Box 56

FERNIE, B. C.
Tow. Wjlia Bx x 61.

HARDIEVILLE, ALTA.
Widdil „Ochota“

COLHURST, ALTA.
J. SHLEMKO секретар

SHIPENGE, ALTA.
Mike Eliuk

TIMMINS, ONT.
M. Nowak Box 114
Стара адреса South Porcupine Ont.

Нов

Безробіте— продаж крові

До чого доводить реалізація сучасне безробіте характеру є найкраще дуюча подія:

Один із жителів готелю „Нью-Брокер“ в Нью-Йорку, проголосив в часопи що він пошукує чоловіка котрий продавби свою в цілі перелати в хонедокровного чоловіка, того дня по проголошеня сего явилась перед готелем маса безробітних, для вдержаня порядку, ствитель готелю примушений був покликати поліцію. Деякі з безробітних гові були продати кві своєї крові за 15 доларів.

Борба жінок-страйкарів з сьтрайками.

В місцевості Рузвелт, Дел. вродити оп вже відпоно часу страйк. Кі разів прийшло було до різних боїв страйкарів приватною наємною дією, в яких кількох страйкарів внало трупом а „рожі“ приватної власності опинались в Івановій хаті. Страйк продовжуєсь.

Компанія вдалось звести на місце страйкарів окебів, та до боротьби з ними взялись вже жінки страйкарів. Дня 8 лютого пішло знова до бійки, в оім разом побідоносношли жінки страйкерів океба, одні порозбігали домів а більш уперті а ли серіозно потовчені.

Страйк докторів

В місті Далас, в Техасі страйкувало 36 лікарів що обслуговували стейтс-шпиталь. Причиною страйку було те, що адміністрація шпиталю відказав прогнати одного лікаря, трого товаришів обвинувачили в неморальній вчинку в центрі.

24,982 незамужих жінок

В Злученых Держав 24,982 вдів, розведенних незамужних жінок. З 9,749 вдів і розведенних 15,233 старих („посивілі“) вдів.

Страх перед голодом.

Німецьке правителство вдало закон, який забороняє уживати за багатого чоловіка.